

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Ćwiczenia terenowe regionalne – Człowiek i środowisko

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Zarządzanie środowiskiem		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 07ZSRS.18N.02691.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty nieprzypisane	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Andrzej Macias, Sylwia Bródka		
Prowadzący zajęcia	Andrzej Macias, Sylwia Bródka		
Okres Semestr 4	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia terenowe: 40, Zaliczenie z oceną		Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Kompleksowe zapoznanie z wybranym regionem Polski oraz jego zróżnicowaniem przyrodniczym, gospodarczym i kulturowym.
C2	Przekazanie wiedzy na temat skutków działalności człowieka w środowisku przyrodniczym w przeszłości i obecnie w odwiedzanym regionie Polski.
C3	Zapoznanie studentów z konkretnymi przykładami oddziaływania człowieka na środowisko w odwiedzanym regionie Polski.
C4	Zapoznanie z wpływem uwarunkowań przyrodniczych na zagospodarowanie przestrzenne w wybranym regionie Polski.
C5	Wyszkolenie umiejętności obserwacji w terenie przejawów i skutków działalności człowieka.

Wymagania wstępne

Wiedza i umiejętności z I i II roku studiów licencjackich na kierunku Zarządzanie środowiskiem.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	zna i rozumie zaawansowany aparat pojęciowy z zakresu zarządzania środowiskiem.	ZSR_K1_W01, ZSR_K1_W02	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
W2	zna efekty działalności człowieka w środowisku na przykładzie odwiedzanego regionu.	ZSR_K1_W05, ZSR_K1_W06	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
W3	identyfikuje kolizje i konflikty środowiskowe oraz dogłębnie wyjaśnia przyczyny ich wystąpienia i optymalne sposoby ich rozwiązania na odwiedzanym obszarze.	ZSR_K1_W01, ZSR_K1_W02, ZSR_K1_W06, ZSR_K1_W08	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
W4	zna i rozumie problemy środowiskowe wywołane antropopresją w ujęciu komponentowym i sektorowym na analizowanym obszarze.	ZSR_K1_W03, ZSR_K1_W05, ZSR_K1_W06	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
W5	rozumie potrzebę prognozowania (modelowania) zmian w środowisku przyrodniczym w aspekcie planowanej działalności człowieka.	ZSR_K1_W01, ZSR_K1_W02, ZSR_K1_W08, ZSR_K1_W09	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
W6	rozumie rolę geo- i bioróżnorodności w odwiedzanym regionie i potrzebę zachowania ich dla przyszłych pokoleń.	ZSR_K1_W01, ZSR_K1_W08	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi scharakteryzować wybrany region kraju objaśniając przyczyny zróżnicowania komponentów środowiska przyrodniczego i związanych z tym zjawisk społeczno-gospodarczych.	ZSR_K1_U01, ZSR_K1_U03, ZSR_K1_U04, ZSR_K1_U05	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
U2	potrafi zidentyfikować i przeprowadzić obserwację danego zjawiska lub obiektu na potrzeby zarządzania środowiskiem.	ZSR_K1_U03	Esej, Raport, Wypowiedź ustna

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	stosuje wybrane metody analizy środowiska przyrodniczego w oparciu m.in.: o interpretację map tematycznych oraz literaturę fachową.	ZSR_K1_U01, ZSR_K1_U02, ZSR_K1_U04	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
U4	posiada nawyk korzystania ze sprawdzonych źródeł informacji naukowej i krytycznego wnioskowania.	ZSR_K1_U01, ZSR_K1_U07	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
U5	potrafi scharakteryzować wybrany problem środowiskowy proponując sposoby i metody jego rozwiązania.	ZSR_K1_U04, ZSR_K1_U12	Esej, Raport, Wypowiedź ustna
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	wykazuje gotowość do pracy zespołowej pełniąc w niej różne role.	ZSR_K1_K04, ZSR_K1_K05, ZSR_K1_K06	Esej, Wypowiedź ustna
K2	wykazuje gotowość do bycia odpowiedzialnym za bezpieczeństwo pracy własnej i innych oraz za realizację podjętych prac i zobowiązań.	ZSR_K1_K06	Esej, Raport, Wypowiedź ustna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Ogólna charakterystyka fizycznogeograficzna i społeczno-gospodarcza oraz rys historyczny regionu, w którym odbywają się ćwiczenia terenowe.	W1, W6, U1, K2	Ćwiczenia terenowe
2.	Zasoby środowiska przyrodniczego, społeczno-gospodarczego i kulturowego odwiedzanego regionu.	W1, W4, U1, U2	Ćwiczenia terenowe
3.	Formy antropopresji na środowisko przyrodnicze odwiedzanego regionu.	W1, W2, W3, W4, U5, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
4.	Skutki działalności człowieka w środowisku przyrodniczym w wybranym regionie.	W1, W2, W3, W4, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
5.	Interakcje człowiek – środowisko przyrodnicze w kontekście zarządzania środowiskiem na analizowanym obszarze.	W1, W2, W3, W4, W5, W6, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
6.	Problemy i funkcjonowanie obszarów prawnie chronionych w odwiedzanym regionie.	W1, W2, W3, W4, W6, U2, U3, U4, U5, K1, K2	Ćwiczenia terenowe
7.	Problematyka zarządzania gospodarką wodno-ściekową i odpadową regionu ćwiczeń terenowych.	W1, W2, W3, W4, W5, U2, U4, U5, K1, K2	Ćwiczenia terenowe

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Pokaz i obserwacja, Praca w grupach, Plener

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia terenowe	Na końcową ocenę składa się zaliczenie w formie: wypowiedzi ustnej (20% oceny końcowej), eseju (20% oceny końcowej) oraz raportu z ćwiczeń terenowych (60% oceny końcowej). Ważnym elementem zaliczenia jest aktywność i obecność studenta na ćwiczeniach terenowych (0 nieobecności). Skala ocen: 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – 90,0% punktów i powyżej, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – 80,0-89,9% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – 70,0-79,9% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – 60,0-69,9% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – 50,0-59,9% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Richling A., Solon J., Macias A., Balon J., Borzyszkowski J., Kistowski M. (red.), 2021. Regionalna geografia fizyczna Polski, Wyd. Bogucki Wyd. Naukowe (wybrane fragmenty).
2. Richling A., 2007: Geograficzne badania środowiska przyrodniczego. Wydawnictwo PWN, Warszawa (wybrane fragmenty).
3. Bródka S. (red.) 2010: Praktyczne aspekty ocen środowiska przyrodniczego, Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań (wybrane fragmenty).

Dodatkowa

1. Kostrowicki A. S., 1992: System człowiek-środowisko w świetle teorii ocen, Wyd. PAN, Prace Geograficzne 156, Wrocław, Warszawa, Kraków (wybrane fragmenty).

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia terenowe	40
Czytanie wskazanej literatury	5
Przygotowanie do zajęć	15
Inne	5
Przygotowanie raportu	15
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 80
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
ZSR_K1_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przyjmowania lub wyznaczania zadań zgodnie z wymaganiami etyki zawodowej i poszanowaniem praw własności intelektualnej
ZSR_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do stosowania zasad postępowania wynikających z poczucia odpowiedzialności za stan ekosystemów oraz podejmowania działań służących ochronie dziedzictwa przyrodniczego i krajobrazu z uwzględnieniem różnych form aktywności na rzecz środowiska społecznego
ZSR_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bycia odpowiedzialnym za powierzany sprzęt, bezpieczeństwo pracy własnej i innych, a także za realizację podjętych w tym zakresie zadań
ZSR_K1_U01	Absolwent/ka potrafi wykorzystywać bazy danych oraz inne źródła informacji o środowisku, w tym odczytywać i interpretować informacje teledetekcyjne
ZSR_K1_U02	Absolwent/ka potrafi stosować zaawansowane metody matematyczne i statystyczne oraz techniki i narzędzia geoinformacyjne w celu przetwarzania i prezentowania zagadnień przyrodniczych
ZSR_K1_U03	Absolwent/ka potrafi identyfikować problemy środowiskowe w terenie, przeprowadzać obserwacje oraz wykonywać pomiary elementów przyrodniczych z wykorzystaniem terenowych narzędzi badawczych
ZSR_K1_U04	Absolwent/ka potrafi analizować przyczyny zjawisk i procesów przyrodniczych oraz prognozować ich przebieg, a także określać wpływ różnych form gospodarowania na środowisko
ZSR_K1_U05	Absolwent/ka potrafi oceniać predyspozycje środowiska do różnych form zagospodarowania oraz wartościować potencjał świadczeń ekosystemowych
ZSR_K1_U07	Absolwent/ka potrafi gromadzić, selekcjonować i opracowywać dane niezbędne do sporządzenia dokumentów strategicznych
ZSR_K1_U12	Absolwent/ka potrafi przygotowywać prezentację ustną lub pracę pisemną, w tym prezentację multimedialną oraz aktywnie uczestniczyć w dyskusji dotyczącej problemów ochrony środowiska i gospodarki jego zasobami
ZSR_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie pozycję zarządzania środowiskiem w systemie wiedzy oraz jego odniesienia do zjawisk społeczno-gospodarczych i przestrzennych
ZSR_K1_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zakres aktów prawnych oraz kompetencje administracji publicznej w sferze ochrony środowiska na poziomie krajowym i europejskim
ZSR_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie cechy, dynamikę i zasady ochrony powietrza oraz problemy dostosowania społeczeństwa i gospodarki do zmian klimatu
ZSR_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie skomplikowane układy przyrody żywej oraz zasady ich ochrony i użytkowania
ZSR_K1_W06	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym złożoność zjawisk i procesów przyrodniczych oraz drogi przenikania zanieczyszczeń do środowiska
ZSR_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym zasady oraz kierunki gospodarowania środowiskiem w sposób zintegrowany i zrównoważony
ZSR_K1_W09	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowane metody matematyczne i statystyczne oraz techniki geoinformacyjne służące analizowaniu i prezentowaniu zagadnień przyrodniczych